

M04.4. Ei-tuotannolliset investoinnit

Ei-tuotannollisilla investoinneilla mahdollistetaan kosteikkojen perustaminen ja perinnebiotooppien sekä luonnonlaidunten ennallistaminen, jonka jälkeen investointikohteelle tulee tehdä ympäristökorvauksen mukainen viisivuotinen hoitosopimus.

Toimenpiteen kehys on 6 miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 haku

Vuoden 2016 hausta tehtiin päätökset vuoden 2017 alussa. Rahoitettavaksi hyväksyttiin valintakriteerien soveltamisen jälkeen yhteensä 91 hakemusta, mikä on yli 80 % tukikelpoisista hakemuksista. Noin puolet rahoitettavaksi hyväksytyistä investoinneista oli kosteikkoinvestointeja. Vuoden 2016 hakua rahoitettiin noin 1,5 miljoonalla eurolla.

Maksut vuonna 2017

Vuoden 2017 aikana maksettiin ei-tuotannollisista investoinnista yhteensä noin 1,55 miljoonaa euroa. Kosteikon perustamisen investoinneista maksettiin kuittiperusteisesti investoinnin etenemisen mukaan noin 1,18 miljoonaa euroa (41 investointia) ja hankkeen päätyttyä kertakorvauksina noin 100 000 euroa (6 investointia). Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivauksen ja aitaamisen investoinneista maksettiin vuonna 2017 kuittiperusteisesti noin 148 000 euroa (15 investointia) ja kertakorvauksina noin 115 000 euroa (16 investointia).

Vuoden 2017 loppuun mennessä ohjelmakauden aikana on valmistunut 57 kpl investointia, joista on maksettu yhteensä noin 0,5 miljoonaa euroa.

Valvonta vuonna 2017

Ei-tuotannollisten investointien paikalla tehtävät tarkastukset ajoitetaan pääsääntöisesti ennen hakijalle myönnetyn korvauksen viimeisen erän tai kertakorvauksen maksua. Tarkastukset ulotetaan vähintään viiteen prosenttiin kaikista maaseuturahaston rahoittamista menoista.

Vuonna 2017 tarkastettiin yksi kertakorvauksena maksettu perinnebiotooppihanke, yksi kuittiperusteinen kosteikon perustamishanke ja yksi kuittiperusteinen perinnebiotoopin perustamishanke. Lisäksi ei-tuotannollisten investointien korvauksiin tehtiin jälkitarkastuksia, jotka kohdistettiin vähintään prosenttiin korvauskelpoisista ei-tuotannollisten investointien maaseuturahastomenoista, joiden loppumaksu on maksettu ja joista on voimassa asetuksen (EY) N:o 1698/2005 72 artiklan 1 kohdan mukainen viiden vuoden sitoumus. Vuonna 2017 jälkitarkastus tehtiin neljälle hankkeelle, joista kaksi oli perinnebiotooppihanketta ja kaksi kosteikon perustamishanketta. Tarkastuksissa ei havaittu puutteita eikä laiminlyöntejä.

Ei-tuotannollisiin investointeihin kohdistui vuonna 2017 komission tarkastus, jossa ei havaittu puutteita ei-tuotannollisten investointien toimeenpanossa.

Vuoden 2017 hakemukset

Ei-tuotannollisten investointien korvausta haettiin paperihakemuksilla viimeistään 15.6.2017. Hakemuksia perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien alkuraivaukseen ja aitaamisen sekä kosteikon perustamiseen tuli ELY-keskuksiin yhteensä 95 kpl.

Ei-tuotannollisia investointeja haettiin 15.6.2017 päättyneessä haussa noin 2 miljoonan euron edestä. Haetusta rahoituksesta noin 1,4 miljoonaa euroa (70 %) kohdistui kosteikkoinvestointeihin ja 0,6 miljoonaa euroa (30 %) perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaamisen ja aitaamisen investointeihin. Tukikelpoisista hakemuksista 40 kpl kohdistui kosteikon perustamiseen ja 55 kpl perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien alkuraivaukseen ja aitaamiseen. Suurimmassa osassa hakemuksia hakijana oli viljelijä. Neljässä kosteikkoinvestoinnin hakemuksessa ja neljässä perinnebiotooppien alkuraivauksen ja aitaamisen hakemuksessa hakijana oli rekisteröity yhdistys. Kertakorvaukseen perustuvan investointityypin oli valinnut 12 hakijaa.

Kiinnostus ei-tuotannollisiin investointeihin vaihteli alueellisesti. Kosteikkoinvestoinneista hakemuksia saatiin lähes joka ELY-keskuksen alueelta, eniten Pohjois-Pohjanmaalta. Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivauksen investointeja haettiin myös lähes joka ELY-keskuksen alueella, eniten Etelä-Savossa, Varsinais-Suomessa.

Tukikelpoisuustarkastelun läpäisseiden hakemusten joukosta valitaan ELY-keskuksissa parhaat hakemukset rahoitettavaksi käyttäen toimenpiteen valintakriteerien mukaista pisteytystä ja ottaen huomioon käytettävissä oleva rahoitus. Valintakriteerien periaatteet on määritelty maaseutuohjelmassa ja yksilöity maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä.

ELY-keskukset tekivät päätökset vuoden 2017 haun kohteista vuoden 2018 alussa. Valintakriteerien perusteella rahoitettavaksi tuli 28 kosteikkoinvestointia ja 26 perinnebiotooppien alkuraivauksen ja aitaamisen investointia yhteensä noin 1,5 miljoonaa euroa. Hakemuksista tuli hyväksytyksi noin 60 %. Hyväksytyistä hakemuksista neljä oli rekisteröidyn yhdistyksen hakemuksia. Hyväksytyistä hakemuksista 12 kpl tullaan maksamaan kertakorvausmenettelyllä.

Vuoden 2017 hakua koskevien päätösten myötä ei-tuotannollisiin investointeihin ohjelmakaudelle 2014-2020 varattu määräraha (6 miljoonaa euroa) tulee sidotuksi. Uutta hakua ei avata enää vuonna 2018. Asiasta tiedotettiin julkisuuteen ministeriön tiedotteella 24.11.2017 sekä maaseutuviraston joulukuun sähköisessä tietokirjeessä viljelijöille. Vaikuttavuudeltaan hyväksi arvioituja investointihakemuksia saatiin ohjelmakauden ensimmäisinä vuosina niin runsaasti, että toimenpiteeseen varattu rahoitus ohjattiin käytettäväksi etupainotteisesti.